

МИСТЕЦТВО / ИСКУССТВО

УДК 687.124.016:391.2"19"

Юлія Весела, Євгенія Головчанська
(Київ, Україна)

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЕТНО-СТИЛЮ В ДИЗАЙНІ БЛУЗОК ХХ СТОЛІТТЯ

У статті розглянуто основні художньо-композиційні ознаки блузок в етно-стилі, які були модними протягом ХХ століття на теренах країн Західної Європи, Сполучених Штатів Америки. Етнічні мотиви є багатим джерелом натхнення для дизайну одягу і використовуються у формі, силуеті, конструктивних і декоративних елементів одягу, а також в матеріалі, фурнітурі і оздоблення.

Ключові слова: етно-стиль, дизайн, жіночий одяг, мода, декоративне оздоблення, блузки жіночі, конструктивно-декоративні особливості.

Вступ. Дослідження окремих історичних періодів становлення костюму та моди є необхідною частиною процесу дизайну костюму для розвитку нових тенденцій та переосмислення існуючої культурної спадщини. Окремим напрямком пошуку натхнення в дизайні одягу є культурна спадщина різних народів, а саме – національний костюм. Комплекти одягу або окремі вироби виконані з відтворенням рис національного костюму певного народу (етносу), називають етнічним стилем. Етнічний стиль (етно-стиль), заснований на традиціях певної місцевості – самобутній і колоритний, формувався протягом багатьох століть, зазнаючи еволюційних змін під впливом історичних подій та інших чинників, але при цьому зберігаючи свій неповторний характер [1]. Саме тому, вже більше століття дизайнери постійно звертаються до нього у пошуках натхнення при створенні нових моделей одягу.

Метою дослідження було визначити основні художньо-композиційні ознаки блузок в етно-стилі, які були модними протягом ХХ століття.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є проектування блузок жіночих. Предметом дослідження є виявлення особливостей етно-стилю у дизайні блузок ХХ століття.

Методи та засоби дослідження. Для досягнення поставленої мети використано методи аналітичних досліджень та системного аналізу напрямів та елементів етнічного стилю та художньо-композиційних ознак блузок жіночих, які були модними протягом ХХ століття.

Результати дослідження. Вперше колекція одягу на основі етно-стилю була створена Полем Пуаре у 1911 р. після постановки у Парижі російського балету «Шахерезада» С.П. Дягілева. У 1920-1930-х рр. Коко Шанель створювала колекції з використанням етнічних мотивів, зокрема, розшиті сукні зі слов'янськими орнаментами. Повернення етно-стилю у моду у середині 1940-х років відбулося в США, де під час Другої світової війни торгівля модою повинна була обмежуватися власними ресурсами. Це зумовило появу характерного зовнішнього образу американців, який базувався на різних фольклорних мотивах [2]. Звернення Ів Сен-Лорана до африканських мотивів у літній колекції 1967 року стало передвісником розвитку культури хіппі та використання в одязі елементів індійського, африканського костюмів. У 1990-х рр. до етнічного стилю зверталися такі Модні будинки, як Balmain, Kenzo і Christian Dior. Проте, в дизайні блузок у цей період переважали інші стилі. Тому можна вважати, що протягом ХХ століття блузки в етно-стилі були модними в період 1920-х, 1940-х і 1970-х роках.

Блузки 1920-х років характеризувалися прямим силуетом, довжиною до лінії стегон і нижче, часто з широким пришивним поясом по низу. Етнічний стиль у блузках проявлявся у використанні суцільнокроєного (кімоно) рукава і покрою реглан; оздоблення – вишивка, що відтворювала східні та слов'янські орнаменти (рисунок 1). Нагрудні виточки переводилися в вертикальні рельєфи з лінії плеча або зборку по лінії горловини. Особливістю блузок цього періоду були широкі округлі горловини. Серед комірв найчастіше зустрічаються стояче-відкладні і стійки.

а)

б)

Рис. 1. Моделі блузок жіночих в етно-стилі з використанням:
а) – індійських мотивів; б) – слов'янських мотивів, 1920-ті роки: [3, 4]

Основним оздобленням блузок була велика кількість вишивки. Вишивку розташовували по центру деталі переду (нижче лінії горловини і до лінії талії), вздовж лінії горловини пілочки і спинки, по низу рукавів та на манжетах. У виробках з елементами слов'янського народного костюму вишивку також розташовували у верхній частині рукава.

Нова хвиля популярності етно-стилю виникла завдяки американським дизайнерам. Використання різних фольклорних мотивів народів, що проживали на території США – індіанців та переселенців, зумовило появу характерного зовнішнього образу американців. В моду ввійшли сукні з бавовняних тканин з набивним малюнком, схожі на ті, що носили перші поселенці, бавовняні спідниці і блузки з оборками з Мексики тощо [2, С. 262-263.]. Блузки в етно-стилі ввійшли в моду завдяки популярній голлівудській кінозірці Кармен Міранді (рисунок 2) [5]. Вони були виготовлені з легкої білої бавовняної тканини, прямого силуету, з квадратним або широким округлим вирізом, з короткими рукавами. По окату рукава обов'язково була зборка, а знизу рукави збирали на широкий манжет. Вздовж лінії горловини і низу рукавів блузки оздоблювалися широким мереживом в тон тканині, крізь яке продягалася стрічка контрастного кольору і зав'язувалася на бант.

Рис. 2. Блузки в етно-стилі, які ввела в моду кінозірка Кармен Міранда, друга половина 1940-х років [5]

Рис. 3. Блузки в етно-стилі, 1940-ві роки [5, 6]

Також були популярними й інші варіанти блузок в етно-стилі (рисунок 3). Силует цих блузок – прямий, вільний, довжина – нижче лінії талії, покрій рукава – вшивний і реглан. Нагрудні виточки переводили у зборку вздовж лінії горловини або лінію горизонтальної кокетки по переду. Традиційні зборки вздовж лінії горловини також заміняли дрібними буфами, поверх яких виконували вишивку. Форма горловини була широка округла і квадратна. Відмінною рисою цих блузок було розташування вишивки – вздовж лінії горловини і на кокетках переду і спинки.

а) б) в) г)

Рис. 4. Моделі блузок жіночих в етно-стилі, 1970-ті роки [7]

Для блузок в етно-стилі 1970-х років було використання окрім традиційних форм для жіночих блузок в етно-стилі (рисунок 4 а, б), але й елементів чоловічих сорочок (рисунок 4 в), та експерименти з використанням інших елементів національного костюму, наприклад хусток (рисунок 4 г). Загалом, в дизайні блузок цього періоду збільшується кількість використання кольорових однотонних та дрібновізерунчатих тканин і зменшення використання вишивки – тільки на кокетках переду.

Висновки. Етнічний стиль може вражати своєю барвистістю і великою кількістю різних складних візерунків. Протягом ХХ століття для блузок в етно-стилі було характерним прямий або вільний силует, рукава вшивний і покрою реглан. Основними оздоблюючими елементами були вишивка, зборки. Незважаючи на велику кількість спільних ознак дизайн блузок в етно-стилі має певні для кожного періоду особливості, що робить їх унікальними і неповторними.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Колосніченко М.В., Зубкова Л.І., Пашкевич К.Л. та інші. Ергономіка і дизайн. Проектування сучасних видів одягу: Навчальний посібник. К.: ПП «НВЦ «Профі», 2014. 386 с.
2. Нанн Джоан. История костюма, 1200-2000 / Джоан Нанн ; пер. с англ. Т. Супруновой. М.: Астрель: АСТ, 2005. 343 с.
3. 1920s Blouses & Shirts History. Vintage Dancer : веб-сайт. URL: <https://vintagedancer.com/1920s/blouses-of-the-1920s/> (дата звернення: 15.11.2019)
4. 1920's Bow Neck Blouses. TUESDAY STITCHES : веб-сайт. URL: <https://tuesdaystitches.com/1920s-bow-neck-blouses/> (дата звернення: 15.11.2019)
5. 1940s Blouses, Shirts and Tops Fashion History. Vintage Dancer : веб-сайт. URL: <https://vintagedancer.com/1940s/1940s-blouses-shirts-tops/> (дата звернення: 15.11.2019)
6. Peasant Blouses, 1940's to 1950's. witness2fashion : веб-сайт. URL: <https://witness2fashion.wordpress.com/tag/peasant-influence-on-fashions-1930s-1937/> (дата звернення: 15.11.2019)
7. What Did Women Wear in the 1970s? Vintage Dancer : веб-сайт. URL: <https://vintagedancer.com/1970s/1970s-fashion-history/> (дата звернення: 15.11.2019)

УДК 687.016:687.12+391

*Катерина Макєєва, Алла Баранова, Тетяна Ніколаєва
(Київ, Україна)*

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОСТЮМА В КОНТЕКСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ З ПОЧАТКУ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Досліджено принципи формування сучасного міського одягу на основі збереження традиційних складових форм та елементів українського народного костюма. Використано системний підхід для досліджень українського народного костюма та його впливу на міський одяг, методами літературно-аналітичного, візуально-порівняльного та системно-структурового аналізу.

Ключові слова: народний костюм, міський костюм, традиційний костюм, етнічні напрямки, національні традиції.

The principles of the formation of modern urban clothing based on the preservation of the traditional components of the forms and elements of Ukrainian folk costume are investigated. A systematic approach is used to study Ukrainian folk costume and its impact on urban clothing, using methods of literary, analytical, visual comparative and system-structural analysis.

Key words: folk costume, urban costume, traditional costume, ethnic trends, national traditions.

Український народний одяг, зберігаючи ознаки різних епох є яскравим культурним явищем на протязі багатьох століть. Особливості народного костюма являють собою джерело вивчення етнічних характеристик населення, соціальних структур, естетики художніх поглядів. Художні ансамблі традиційного вбрання поєднали в собі мистецтво